

ساعت امتحان: صبح زمان امتحان: ۹۰ دقیقه تاریخ امتحان: / / ۹۹ تعداد برگ سوال: برگ	ش صندلی (ش داوطلب): نام و نام خانوادگی: سوال امتحان درس: علوم و فنون ادبی ۳	نام واحد آموزش: تلاش مهر پابنده (غیر دولتی) نوبت امتحانی: دی ماه نام پدر: نام دبیر: علیرضا بدیع سال تحصیلی: ۱۴۰۰ - ۱۳۹۹
--	---	---

بارم	قال علی (ع): هرگاه دانش کسی زیاد شود ادب او زیاد می شود و ترسش از پروردگار دو چندان گردد	ردیف
------	--	------

تاریخ ادبیات - ۲ نمره

۱	۱. نام نویسنده‌ی هر اثر را بنویسید. الف) خداوندنامه: ب) تاریخ تطور نظم فارسی: ج) شمس و طغرا: د) تاریخ بیداری ایرانیان:	۱
۰/۲۵	۲. کدام گزینه از عوامل تأثیر گذار در پیدایش نهضت بازگشت ادبی در ایران نبود؟ الف) غارت کتاب خانه اصفهان ب) توجه به ادبیات و رونق شعر و شاعری در دربار قاجار ج) شکست ایران از روسیه و تضعیف جامعه د) کوشش‌های عباس میرزا در روی آوردن به دانش و فنون نوین	۲
۰/۲۵	۳. کدام یک از موارد زیر صحیح می‌باشد؟ الف) فرخی یزدی بیت «گر این چنین به خاک وطن شب سحر کنم / خاک وطن که رفت چه خاکی به سر کنم» را به تأثیر از مسعود سعد و سعدی سرود. ب) میرزا محمد صادق امیری فراهانی از جانب مظفرالدین شاه به ادیب الممالک ملقب شد. ج) بهار در سبک خراسانی و با زبانی عارفانه شعر می‌سرود. د) دهخدا بر روی محمدعلی جمال زاده و صادق چوبک تأثیر گذاشت.	۳
۰/۵	۴. نمایشنامه‌نویسی چگونه در ایران رواج یافت و اولین کسی که به این فن پرداخت که بود؟	۴

۰/۲۵ ۵. بارزترین شاخصه زبان شعر عصر بیداری چیست؟

۰/۲۵ ۶. یکی از ضعف‌های تکنیکی در اغلب داستان‌های دوران مشروطه چیست؟

۰/۲۵ ۷. به نام خداوند پینش نگار / خردآفرین، آفرینش نگار سروده‌ی است.

۰/۲۵ ۸. کدام دسته از شاعران به موسیقی و عروض التزام و پای‌بندی کمتری داشتند؟

۰/۵ ۹. هریک از موضوعات زیر مربوط به کدام قلمرو نثر دوره بیداری است؟

الف) قید و بندهای نثر مصنوع و فنی کنار گذاشته می‌شوند و نثر گزارشی و ساده می‌شود.
ب) حقوق مدنی بانوان از جمله موضوعاتی است که در کنار تعلیم و تربیت نوین مورد توجه است.

۰/۵ ۱۰. چه عواملی سبب شده که نسبت به کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌های زبانی در شعر دوره بیداری کم توجهی شود؟ (دو مورد)

موسیقی شعر - ۶ نمره

۱۱. پس از تقطیع هجایی بیت زیر، اختیارات زبانی آن را مشخص بفرمایید.
روی زرد اهلی از مه‌رت شدی روزی سفید / گر خزان عاشقان روزی بهاری داشتی

۲

	پایه‌های آوایی
	نشانه‌های هجایی
	وزن

۰/۷۵ ۱۲. تقطیع مثال‌های زیر به صورتی که بین کمانک تقطیع شده با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد؟
توضیح دهید.

تلاش من (U - - -)

من از خودم (U - U -)

آرامی و (U U - -)

۱۲

۱۳. با درک پایه‌های آوایی مشخص کنید که وزن کدام بیت همسان و کدام بیت ناهمسان است.
 الف) خمار و سردم آری در رگم همواره جاری کن / شراب و آفتابی را که در بوسیدنت داری
 ب) دو چشم داشت، دو سبزابی بلاتکلیف / که بر دوراهی دریا_چمن مردد بود

۱۳

۰/۲۵

۱۴ هر یک از اوزان گروه «الف» در جدول زیر، مربوط به کدام یک از مصراع‌ها در گروه «ب» است.

۱۴

الف	ب
الف) مستفعَلن مستفعَلن مستفعَلن مستف	۱) یادت به خیر باد فراموشکار من
ب) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن	۲) یک جفت بازوی عمیقاً مهربان با توست
ج) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن	۳) هوا تصادفا این روزها چقدر هواست
د) مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن	۴) گل از نزدیک، شاعرپیشگان از دور زیبایند

۱

۱۵. بیت زیر را به دو شکل تقطیع هجایی کنید. هجاهای آن را بنویسید، به صورت درست جدا کنید و سپس نام هر هجا را زیر آن یادداشت کنید.

۱۵

۲

ای باد سبک‌سار مرا بگذر و بگذار / هشدار! که آرامش ما را نخرایشی

زیبایی‌شناسی - ۶ نمره

۱۶. در ابیات زیر، آرایه‌ی مراعات نظیر را بیابید.

۱۶

الف) مزرع سبز فلک دیدم و داس مه نو / یادم از کشته‌ی خویش آمد و هنگام درو

۰/۵

ب) موشکافی‌ها در آن اندام زیبا کرده‌ام / تا کمر را در میان زلف پیدا کرده‌ام

۱۷. تلمیحات به کار رفته در ابیات زیر را بیابید و کامل توضیح بدهید که به چه موضوعی اشاره دارد.

۱/۵

الف) گواه رهرو آن باشد که سردش بینی از دوزخ / نشان عاشق آم باشد که خشکش بینی از دریا

ب) یار بی پرده از در و دیوار / در تجلی ست یا اولی الابصار

ج) یوسف به این رها شدن از چاه دل مبند / این بار می‌برند که زندانی‌ات کنند

۱۸. کدام آرایه‌ی ادبی در ابیات زیر به طور بارز دیده می‌شود؟ (تضاد، تناقض، لف و نشر)

الف) فلک در خاک می‌غلتید از شرم سرافرازی / اگر می‌دید معراج ز پا افتادن ما را

ب) گر ندیدی قبض و بسط عشق را در یک بساط / گریه‌ی مینا نگر، خندیدن ساغر بین

ج) مرا نصیب غم آمد به شادی همه عالم / چرا که از همه عالم محبت تو گزیدم

۱۹. با توجه به بیت زیر لف و نشرها و نوع آن را دقیقاً در جدول مشخص کنید.

فرو رفت و بررفت روز نبرد / به ماهی نم خون و بر ماه گرد

لفها	نشرها	نوع آن

۲۰. در کدام عبارت زیر تضمین وجود دارد؟ توضیح دهید.

الف) درویش بی معرفت نیارآمد تا فقرش به کفر انجامد؛ «کاذَ الفقرُ ان یكونَ کفراً».

ب) نه خدا توانمش خواند نه بشر توانمش گفت / متحیرم چه نامم شه ملک لافتی را

۲۱. تفاوت تضاد و متناقض‌نما را با ذکر مثال توضیح بدهید.

نقد و تحلیل نظم و نثر - ۴ نمره

۲۲. شعر زیر از نسیم شمال را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ بدهید.

آن زمان مشروطه اول مرا آمد به یاد	آن جرایدهای رنگارنگ و فتوای جهاد
صور اسرافیل و آن هنگامه فریاد و داد	زان فداکاری به میدان خنده می‌گیرد مرا
زان ضررهایی که بر ملت رسید از مال و جان	جنگ باقر خان و جوش و شورش ستارخان
پس به خاطر آدمم ان شورش و خون ریختن	کشتن و سوزاندن و تبعید و دار آویختن
رشته شرع و دیانت را ز هم بگسیختن	زاتفاق اهل ایران خنده می‌گیرد مرا
گفتگو از پارلمان کردند غمخواران من	از اشارتهای مهمان خنده می‌گیرد مرا
ان یکی می‌گفت در ورجون عجب دعواستی	دیگری می‌گفت در لندن عجب غوغاستی
این همه دعوا سر کهنه لحاف ماستی	زین خبرهای پریشان خنده می‌گیرد مرا

الف) شعر را از نظر ویژگی‌های تاریخی دوره بیداری بررسی کنید.

ب) به دو ویژگی زبانی عصر بیداری در این سروده اشاره کنید.

ج) از متن شعر برای هر یک از آرایه‌های تضاد، مراعات نظیر و تلمیح، نمونه‌ای ذکر کنید.

د) وزن شعر را بنویسید.

۲۳

۲۳. متن زیر را بخوانید و به سوالات پاسخ دهید.

«اگر چه ما در این تاریخ خود بیداری ایرانیان را از سال ۱۳۵۵ شروع کرده‌ایم، لکن اگر خیال خود را جمع کنیم و به نظر دقت و انصاف در تاریخ گذشتگان بنگریم، هر آینه به خوبی مشاهده می‌کنیم که در مجاری سنه ۱۳۶۲ بسیاری از امور و وقایع را که دلالت دارد بر بیداری ایرانیان و قدم گذاردن آن‌ها به راه تمدن و باعث و مسبب آن را جز مرحوم میرزا تقیخان امیر نظام، احدی را سراغ نداریم چه آن بزرگ مرد از آن یگانه اشخاص بود که به قابلیت خود بدون اسباب و مساعدت خارجی از پستی به بلندی رسید و کارهای امیر نظام از ترتیب و انتظام قشون و اصلاح کار دفتر و مالیه که خرج، دو کرور اضافه بر دخل بود، گواه و دلیل بزرگی مرد است.»

الف) متن فوق را از نظر ویژگی‌های زبانی دوره بیداری بررسی نمایید.

ب) متن را از نظر سطح فکری تحلیل کنید.

ماه باشید

علیرضا بدیع